

Nr 165.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen med förslag till lag, innefattande vissa bestämmelser om styrkande af hinderlöshet till äktenskap; gifven Stockholms slott den 15 april 1910.

Under åberopande af bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed, jämlikt § 87 regeringsformen, föreslå Riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag, innefattande vissa bestämmelser om styrkande af hinderlöshet till äktenskap.

Den af allmänt kyrkomöte nästlidet år aflåtna skrifvelse i ärendet bifogas; och Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Albert Petersson.

Fö r s l a g

till

L a g ,

innefattande vissa bestämmelser om styrkande af hinderlöshet till äktenskap.

Med upphäfvande af 15 kap. 19 § kyrkolagen samt lagen den 14 oktober 1898, innefattande vissa bestämmelser om styrkande af hinderlöshet till äktenskap, förordnas som följer:

Svensk man eller kvinna, som begär lysning till äktenskap, må styrka sin ledighet att sådant ingå:

genom betyg af vederbörande präst eller församlingsföreståndare här i riket eller af präst inom svensk församling utomlands;

eller, där så ej kan ske, *antingen* genom muntligt eller skriftligt vittnesbörd af minst två svenska eller utländska personer, hvilkas trovärdighet är känd för den präst, hos hvilken lysning begäres, eller vitsordad af Konungens befallningshafvande, kronofogde, länsman, ledamot af magistrat, präst i svensk församling eller svensk beskickning eller konsul, *eller* genom intyg af präst inom utländskt kyrkosamfund, därest Konungen förordnat att af dess prästerskap utfärdade intyg må här i riket gälla.

Huruledes styrkas skall, att intygsgifvare är präst inom utländskt kyrkosamfund, hvarom nu sagts, därom bestämmer Konungen.

Kan sökanden ej på något af nu föreskrifna sätt styrka sin ledighet till äktenskap, äge sökanden genom tillkännagifvande, som tre gånger införes i allmänna tidningarna, kungöra sitt förehafvande, med fullständig uppgift om sitt namn, sin ålder och sin födelseort samt om de orter, där sökanden vistats, så ock med anvisning, hos hvilken församlings präst och inom hvilken tid äktenskapshinder bör anmälas; och skall tiden för sådan anmälan utgöra minst tre månader från det att tillkännagifvandet sista gången införts. Har icke inom sålunda utsatt tid äktenskapshinder hos

prästen anmäls eller eljest blifvit för honom kunnigt, må lysning för sökanden i vanlig ordning utfärdas.

Denna lag skall träda i kraft den 1 september 1910; dock att i fråga om kungörelse, som före nämnda dag i allmänna tidningarna införes, hittills gällande föreskrifter skola lända till efterrättelse.

---

*Utdrag af protokollet öfver justiedepartementsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott fre-
dagen den 22 oktober 1909.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern LINDMAN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena greve TAUBE,
Statsråden: PETERSSON,
              HEDERSTIERNA,
              SWARTZ,
              greve HAMILTON,
              greve EHRENSVÄRD,
              MALM,
              LINDSTRÖM,
              NYLANDER,
              VON SYDOW.

Efter gemensam beredning med chefen för ecklesiastikdepartementet anförde chefen för justitiedepartementet statsrådet Petersson:

»Inom justitiedepartementet föreligga för närvarande åtskilliga framställningar, hvilka samtliga äsyfta vinnande af lättnad i de föreskrifter, som nu gälla i fråga om huruledes personer, som vistats utrikes längre eller kortare tid, skola här styrka sina äktenskaps- eller familjeförhållanden för den tid. Sålunda har Riksdagen i skrifvelse den 4 april 1908 hemställt, att Eders Kungl. Maj:t täcktes snarast möjligt vidtaga åtgärder för införande af förenklade bestämmelser i fråga om anteckning i kyrkobok rörande från utlandet återinflyttade svenskar, särskildt med afseende å deras äktenskapsförhållanden. Öfver denna skrifvelse har utlåtande inforrats

från samtliga konsistorier. I underdånig skrifvelse den 11 september 1908 har Stockholms stads konsistorium hemställt, att Eders Kungl. Maj:t tacktes låta utarbета och stadfästa behöfliga ändringar i förordningen den 8 juli 1904, huru utländsk undersåte, som vill träda i äktenskap inför svensk myndighet, må styrka, att hinder mot det äktenskaps afslutande ej är för handen. Jämväl Hans Excellens herr ministern för utrikes ärendena har i skrivelser den 1 mars och 26 maj 1909 fäst min uppmärksamhet på behöfligheten af vissa ändringar i nyssnämnda förordning.

Santliga dessa framställningar äro tvifvelsutan värda synnerligt beaktande, särskildt i hvad de gå ut på undanröjande af svårigheter, som möta återinvandrande amerikanare och i viss mån kunna tänkas bidraga att motverka intresset för återinvandring till Sverige. Jag har därför låtit inom justitiedepartementet påbörja en utredning af de sålunda väckta frågorna i syfte att, så snart förhållandena det medgifva, framlägga förslag till behöfliga lagändringar i ämnet.

Emellertid anser jag mig böra redan nu påkalla Eders Kungl. Maj:ts uppmärksamhet för en viss del af ämnet. Bland de lagändringar, som skulle föränledas af ett bifall till de af Riksdagen i dess förenämnda skrifvelse uttalade önskemål, ingår nämligen äfven en ändring af gällande bestämmelser om sättet för styrkande af svenska undersåtars hinderslöshet, hvilka bestämmelser återfinnas i 15 kap. 19 § kyrkolagen samt lagen, innefattande vissa bestämmelser om styrkande af hinderslöshet till äktenskap, den 14 oktober 1898. Förslag till nödiga lagändringar härutinnan måste underställas kyrkomötets pröfning, och har det därför funnits högeligen önskvärdt att söka till det under innevarande höst sammanträdande kyrkomötet inkomma med förslag i detta hänseende.

I berörda skrifvelse har Riksdagen framhållit, att tillämpningen af bestämmelserna angående sättet för styrkande af hinderslöshet och om anteckning i kyrkobok af utrikes slutna äktenskap i regel vållar stora svårigheter, beroende därpå att de intyg från utländsk myndighet, med hvilka vederbörande immigranter hafva att hos pastor i den svenska församling, dit de inflytta, styrka ingånget äktenskap eller hinderslöshet till äktenskap, i de flesta fall saknas och icke kunna af immigranten utan betydande kostnader, tidsutdräkt och besvär anskaffas. Vederbörande pastor vore då, i fall sådana intyg saknas, förhindrad att i kyrkoboken anteckna äktenskapet såsom giltigt eller att annorledes än efter iakttagande af lagstadgade formaliteter utfärda lysning till äktenskap. Enahanda blefve förhållandet, då från utlandet medförda intyg vore i ett eller annat afseende ofullständiga. I sådant fall torde dock många gånger, då pastor känner sig öfvertygad om det bristfälliga bevisets trovärdighet, detsamma godtagas såsom fullt

bevis angående däri angifna omständigheter. Likaså torde stundom bestämmelsen i 15 kap. 19 § kyrkolagen om vittesmål angående hinderslöshet till äktenskap af »tillstädesvarande, vissa och trovärdiga män» tolkas så, att densamma finge gälla äfven om skriftliga intyg från i utlandet boende vittnen. Någon enhetlig praxis i dessa afseenden torde emellertid icke förefinnas. Det syntes Riksdagen, att förenklade former kunde införas för sättet att hos pastor i den svenska församling, dit inflyttningen sker, styrka verkligheten och lagligheten af utomlands ingånget äktenskap äfvensom hinderslöshet till äktenskap. I all synnerhet torde en förenkling kunna åstadkommas i det fall, då vederbörande under sin vistelse utomlands varit medlem af församling, tillhörande ett fast organiseradt kyrkosamfund, sådant som t. ex. Augustenasynoden i Norra Amerika. De vägar, på hvilka en lättnad i ifrågavarande afseenden skulle kunna beredas och en återinvandring i sin mån främjas, funne Riksdagen ej utan en närmare utredning kunna definitivt angifvas.

Riksdagen ansåge emellertid — särskildt med tanke på underlättandet af återinvandringen från Norra Amerika — att i ett stort antal fall åsyftadt resultat skulle ernås, därest föreskrifter kunde meddelas,

att betyg, utfärdadt af vederbörande pastor, tillhörande kyrkosamfund, som efter pröfning befunnits äga i detta afseende betryggande, ordnade kyrkliga förhållanden, affattadt enligt fastställt formulär och försedt med vederbörande församlings sigill, tillerkännes full giltighet i Sverige utan vidare attestering;

att, där hinderslöshet till äktenskap skall styrkas genom »vissa och trovärdiga» mäns vittnesmål, detta under erforderliga garantier (intyg af konsul angående vittnenas trovärdighet e. d.) må kunna ske äfven genom personer, boende å den ort i utlandet, där den återinvandrade vistats;

samt att, där för styrkande af hinderslösheten tillkännagifvande i allmänna tidningarna äger rum — med upphäfvande af bestämmelsen i lagen den 14 oktober 1898 om sex månaders anmälningstid i fråga om dem, som vistats utom Sverige, Norge, Danmark eller Finland — tiden för alla fall bestämmes till tre månader.

De öfver Riksdagens skrifvelse hörda myndigheterna hafva i det väsentliga tillstyrkt bifall till de af Riksdagen föreslagna åtgärderna. Ett domkapitel har dock afstyrkt förslaget om att tillerkänna giltighet åt betyg, utfärdade af pastorer inom utländska kyrkosamfund; och hafva flera domkapitel uttalat vissa erinringar i fråga om detaljer af de föreslagna bestämmelserna.

I likhet med de hörda myndigheterna anser jag Riksdagens förslag till nya bestämmelser lämpligen böra läggas till grund för de lagändringar,

som synas behöfliga för tillgodoseende af ifrågakomna syftet. Detta Riksdagens förslag bygger nu på gällande regler. Det kunde måhända då anses lämpligt att först underkasta dessa regler en närmare granskning och eventuellt nu upptaga frågan om en mera genomgripande revision af desamma. Sistnämnda fråga står emellertid i sådant samband med frågan om omarbetning af andra bestämmelser rörande äktenskaps ingående, särskildt bestämmelserna om lysning, att dessa frågor gifvetvis böra i ett sammanhang bringas till lösning och alltså lämpligen böra upptagas först vid en allmän revision af giftermålsbalken. Innan ett fullständigt förslag till giftermålsbalk kan tänkas blifva upphöjdt till lag, torde dock dröja åtskilliga år, och att intilldess låta anstå med frågan om afhjälpan af nu ifrågakomna missförhållanden har synts mig ej vara tillrädligt, utan har jag ansett denna fråga böra redan nu provisoriskt lösas i de af Riksdagen antydda riktningar.

Hvad då först angår utsträckningen af rätten att styrka hinderlöshet genom »vissa och trovärdiga» mäns vittnesmål, så torde, såsom redan i Riksdagens skrivelse framhålles, ett godtagande af skriftligen afgifna intyg endast innebära lagfästade af en ganska utbredd praxis, och synas näppeligen tillräckliga skäl föreligga att underkänna sådana intyg allenast på den grund att de utfärdats af utlänningar eller personer, boende på utrikes ort. Tydligt är emellertid att i fall intygsgifvarna äro boende utom den församling, där lysning skall ske, deras trovärdighet sällan kan vara af vederbörande pastor känd. Det måste därför fordras, att deras trovärdighet styrkts på något tillförlitligt sätt. Ett öfverlämnande åt prästen att afgöra, när så skall anses hafva skett, skulle å honom lägga en granskningsplikt, som ofta blefve synnerligen svår att fullgöra. Det synes därför lämpligen böra stadgas, att intygsgifvarnas trovärdighet skall vara bestyrkt af svensk myndighet och sålunda hvad angår personer i utlandet af svensk beskickning eller konsul. Beträffande själfva intygens närmare beskaffenhet eller innehåll torde ej några regler kunna fastslås, utan bör det tillkomma vederbörande präst att pröfva verkan af föredt intyg.

I fråga om förslaget angående inskränkning till tre månader af den tid efter kungörelses införande i allmänna tidningar, inom hvilken anmälan om äktenskapshinder skall ske angående person, som vistats utom Sverige, Norge, Danmark eller Finland, har jag ställt mig i viss mån tveksam, helst denna tid så nyss som genom lagen den 14 oktober 1898 nedsatts från ett år till sex månader. Men då onekligen i följd af den allt tätare internationella samfärdseln för de flesta fall den föreslagna tiden af tre månader synes tillräcklig, och förslaget i denna del förordats af samtliga i ärendet hörda myndigheter med undantag af ett domkapitel, som ansett tiden

för ifrågakomna fall böra bestämmas till fyra månader, anser jag mig icke böra underlåta att tillstyrka den föreslagna nedsättningen af anmälningstiden.

Beträffande slutligen förslaget att förläna giltighet i ifrågavarande hänseende åt betyg, utfärdadt af pastor inom utländskt kyrkosamfund, synes detsamma innebära synnerligen stora praktiska fördelar. Ett intyg af detta slag erbjuder tydligen större garanti för att hinderslöshet i verkligheten föreligger än hvad exempelvis genom förfarandet med kungörelse i allmänna tidningarna kan vinnas. Att afgöra hvilka kyrkosamfund äga på så betryggande sätt ordnade kyrkliga förhållanden, att af deras prästerskap utfärdade betyg må äga giltighet här i riket, synes emellertid böra vara förbehållet åt Konungen, som då också blir i tillfälle att gifva nödiga föreskrifter angående beskaffenheten af de betyg, som skola kunna här godkännas. I sitt ofvanberörda förslag har Riksdagen uttalat den mening, att intyg, hvarom nu nämnts, borde kunna gälla utan vidare attestering. Detta synes mig näppeligen riktigt. Den präst här i riket, inför hvilken dylikt intyg företes, saknar praktiskt taget möjlighet att kontrollera, huruvida den, som utfärdat intyget, verkligen är präst inom angifna kyrkosamfundet. Att intyget är försedt med vederbörande församlings sigill torde ej innebära tillräcklig säkerhet i detta afseende. Emellertid synes man kunna nöja sig med en attestering exempelvis af vederbörande kyrkosamfunds föreståndare eller på annat sätt, som ej innebär synnerligt besvär. Att i lagen fastslås dessa sätt finner jag ej lämpligt, utan torde Konungen i samband med förordnande om att intyg af präst inom visst kyrkosamfund skall här i riket äga giltighet tillika böra äga förordna, huruledes styrkas skall, att den som utfärdat sådant intyg är präst inom samfundet.

De nya stadganden, hvilka i enlighet med hvad jag nu anfört böra gifvas, afse i likhet med lagen den 14 oktober 1908 allenast hinderslöshet i de hänseenden, som i svenska prästbevis åsyftas med uttrycket »till äktenskap ledig», och sålunda icke frihet från sådana äktenskapshinder som skyldskap, bristande afvittring eller dylikt. Detta synes böra i lagtexten uttryckligen angifvas. Vid sådant förhållande torde ock lämpligast vara, att de nya lagstadgandena lämna uttömmande regler, huru ledighet till äktenskap må styrkas, och alltså affattas såsom särskild lag, hvarigenom dels ändring göres i 15 kap. 19 § kyrkolagen och dels lagen den 14 oktober 1898 upphäfves. I öfverensstämmelse härmed har jag låtit inom justitiedepartementet upprätta förslag till ny lag, innefattande vissa bestämmelser om styrkande af hinderslöshet till äktenskap.»

Sedan föredraganden härefter uppläst ifrågavarande lagförslag, af den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar, hemställde han, att lagrådets utlåtande öfver förslaget måtte, för det ändamål § 87 regeringsformen omförmäler, genom utdrag af protokollet inhämtas.

Till denna af statsrådets öfriga ledamöter biträdda hemställan täcktes Hans Maj:t Konungen i nåder lämna bifall.

Ur protokollet
Erik Ölander.

---

*Bil.***Fö r s l a g**

till

L a g,**innefattande vissa bestämmelser om styrkande af hinderslöshet till äktenskap.**

Med ändring i 15 kap. 19 § kyrkolagen samt med upphäfvande af lagen den 14 oktober 1898, innefattande vissa bestämmelser om styrkande af hinderslöshet till äktenskap, förordnas som följer:

Svensk man eller kvinna, som begär lysning till äktenskap, må styrka sin ledighet att sådant ingå:

genom betyg af vederbörande präst eller församlingsföreståndare här i riket eller af präst inom svensk församling utomlands;

eller, där så ej kan ske, genom muntligt eller skriftligt vittnesbörd af minst två svenska eller utländska personer, hvilkas trovärdighet är för prästen känd eller af svensk myndighet vitsordad, eller ock genom intyg af präst inom utländskt kyrkosamfund, därest Konungen förordnat att af dess prästerskap utfärdade intyg må här i riket gälla.

Huruledes styrkas skall, att intygsgifvare är präst inom kyrkosamfund, hvarom nu sagts, därom bestämmer Konungen.

Kan sökanden ej på något af nu föreskrifna sätt styrka sin ledighet till äktenskap, äge sökanden genom tillkännagifvande, som tre gånger införes i allmänna tidningarna, kungöra sitt förehafvande, med fullständig uppgift om sitt namn, sin ålder och sin födelseort samt om de orter, där sökanden vistats, så ock med anvisning, hos hvilken församlings präst och inom hvilken tid äktenskapshinder bör anmälas; och skall tiden för sådan anmälan utgöra minst tre månader från det att tillkännagifvandet sista gången införts. Här icke inom sålunda utsatt tid äktenskapshinder hos prästen

anmälts eller eljest blifvit för honom kunnigt, må lysning för sökanden i vanlig ordning utfärdas.

Denna lag skall träda i kraft den _____ ; dock att i fråga om verkan af kungörelse, som före nämnda dag blifvit i allmänna tidningarna införd, hittills gällande föreskrifter skola lända till efterrättelse.

---

*Utdrag af protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd måndagen
den 1 november 1909.*

Närvarande:

Justitieråden: QUENSEL,
friherre MARKS VON WÜRTEMBERG,
PETRÉN,
Regeringsrådet WALL.

Andre ledamoten å justitiedepartementets afdelning för lagärenden, assessorn Gustaf Appelberg, anmälde utdrag af protokollet öfver justitiedepartementens ärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 22 oktober 1909, utvisande, att då beslutits inhämtande af lagrådets utlåtande öfver förslag till lag, innefattande vissa bestämmelser om styrkande af hinderslöshet till äktenskap. Förslaget, hvilket finnes bilagdt detta protokoll, föredrogs och föranledde följande yttrande af *lagrådet*:

»De föreslagna bestämmelserna om styrkande af hinderslöshet till äktenskap hafva tydligen — såsom ock af föredragande departementschefen framhålles — icke afseende å alla slags äktenskapshinder utan endast å sådana, som, under det normala förhållandet att kontrahenterna oafbrutet varit kyrkoskrifna i svensk församling, skola framgå af kyrkoböckerna. Huruvida eller på hvad sätt den, som vill erhålla lysning, har att styrka frånvaron af andra äktenskapshinder — sådana som skyldskap i förbudna led, tidigare förbindelse af beskaffenhet att ej böra antecknas i kyrkobok, bristande afvittring, bristande samtycke af giftoman m. m. — beröres ej i förslaget, utan därom kommer i händelse af förslagets genomförande att gälla detsamma som för närvarande.

Hvad beträffar gällande lags ståndpunkt i detta afseende är uppenbart, att i fråga om vissa af sistnämnda hinder någon fullt säker utredning i allmänhet ej är tänkbar; och att konstaterandet af alla hinders

frånvaro skulle utgöra ett villkor för lysningen, lärer så mycket mindre kunna antagas, som själfva lysningsförfarandets egentliga syfte tydligen är att söka framkalla upplysning om möjligen förefintligt hinder för äktenskapet.

Att å andra sidan prästen skulle vara frikallad från hvarje skyldighet att efterforska hinder af nu ifrågavarande slag kan naturligtvis ej antagas. Sålunda är det tydligt, att, där lysningssökande förut varit gift, prästen kan och bör fordra bevis om verkställd afvittring, likasom han ock, där kvinnan står under giftoman, har att påkalla bevis om dennes samtycke. Beträffande andra hinder måste det åligga prästen att söka skaffa sig upplysning genom förfrågningar hos dem, som påkalla lysning. Men yppas därvid ej anledning att misstänka hinder, och utvisa ej heller vederbörande kyrkoböcker något hinder af beskaffenhet att böra framgå af dessa böcker, synes enligt gällande lag prästen vara oförhindrad och pliktig att verkställa lysning.

En dylik uppfattning lärer emellertid ej enhälligt omfattas af prästerskapet, utan synes det stundom förekomma, att präst, äfven i fall där särskild anledning att misstänka hinder ej yppat sig och kyrkoböcker eller prästbevis utmärka, att den sökande är ledig till äktenskap, gör till villkor för lysning, att två personer intyga frånvaron af hinder för det tillämnade äktenskapet. Där ett sådant kraf förekommer, torde den förmenta grunden därför vara att söka i de bestämmelser 15 kap. 19 § första punkten kyrkolagen innehåller om skyldighet för obekant person, som vill låta lysa för sig, att i fråga om sitt lefverne och sina villkor antingen förete säkra bevis eller ock åvägbringa vittnesbörd af tillstädesvarande, vissa och trovärdiga män. Om det föreliggande förslaget i oförändradt skick godkännes, skulle en sådan tolkning af nyssnämnda lagrum möjligen icke vara fullständigt utesluten. Då nämligen förslaget innehåller uttömmande bestämmelser om prästers och enskilda personers vittnesbörd angående äktenskapsledighet, men det oaktadt ifrågavarande lagrum ej blifvit upphäfdt, skulle det ligga nära till hands att söka orsaken härtill just däri, att man ansett lagrummet hafva ägt och fortfarande böra äga tillämpning i afseende å intyg om andra äktenskapshinder än dem, som i allmänhet skulle framgå af kyrkoböcker.

Uppenbart är emellertid, att med nu omförmälda tolkning af 15 kap. 19 § kyrkolagen de föreslagna stadgandena icke kunna fylla sitt ändamål att för emigrerade svenskar bereda lättnad i afseende å lysnings erhållande. Det vitsord förslaget åsyftar att tillägga intyg af präster i vissa utländska kyrkosamfund gäller ej och kan ej rimligen gälla andra förhållanden än som afses i hinderslöshetsbetyg af präst i svenska kyrkan,

och de, som i anledning af 15 kap. 19 § kyrkolagen anse sig i allmänhet böra för lysning fordra två personers intyg om frånvaron af äktenskaps-hinder, måste tydligen, om förslaget varder lag, uppställa denna fordran äfven då sådant ledighetsintyg föreligger, som enligt Konungens förordnande skall äga vitsord. Att emellertid uppfyllande af denna fordran måste medföra synnerlig svårighet för den, som efter långvarig vistelse utomlands återvändt till Sverige, lär vara tydligt.

Skall syftet med den föreslagna lagändringen uppnås, torde det alltså vara af nöden, att möjligheten af nu omförmälda tolkning af 15 kap. 19 § kyrkolagen uteslutes. Detta synes lämpligast ske därigenom, att paragrafens första punkt förklaras upphäfd, och i sammanhang därmed torde äfven de följande, till sitt innehåll tämligen betydelselösa punkterna i paragrafen böra upphävas.

I öfrigt föranleder förslaget ej annan erinran, än att det vitsordande af trovärdigheten hos enskilda, för vederbörande präst okända intygsutfärdare, som enligt förslaget är af nöden för att deras intyg skall gälla, icke synes böra, såsom förslaget innehåller, få vara meddeladt af hvilken svensk myndighet som helst, utan torde lagen böra angifva vissa myndigheter, åt hvilka befogenhet att meddela sådant vitsord förbehålles.»

Ur protokollet

Erik Ölander.

---

*Utdrag af protokoll öfver justitiedepartementsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott tis-
dagen den 16 november 1909.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern LINDMAN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena grefve TAUBE,
Statsråden: PETERSSON,
              HEDERSTIERNA,
              SWARTZ,
              grefve HAMILTON,
              grefve EHRENSVÄRD,
              NYLANDER.

Efter gemensam beredning med chefen för ecklesiastikdepartementet anmälde chefen för justitiedepartementet statsrådet Petersson lagrådets genom utdrag af protokollet öfver justitiedepartementsärenden för den 22 nästlidne oktober inhämtade utlåtande öfver upprättadt förslag till lag, innefattande vissa bestämmelser om styrkande af hinderslöshet till äktenskap.

Efter att hafva redogjort för utlåtandets innehåll anförde föredragande departementschefen:

»På de skäl lagrådet anfördt torde i förslaget böra göras sådan ändring att i sammanhang med de föreslagna nya bestämmelsernas meddelande 15 kap. 19 § Kyrkolagen förklaras upphäfd. Lagrådets hemställa att i den föreslagna lagen måtte angifvas vissa myndigheter, åt hvilka förbehålles befogenhet att meddela vitsord angående trovärdigheten af enskilda intygsgifvare, synes mig jämväl böra iakttagas.

I öfverensstämmelse med hvad jag nu nämnt har jag låtit inom justitiedepartementet omarbета förslaget, därvid äfven några smärre redaktionella jämkningar vidtagits.»

Föredraganden uppläste härefter lagförslaget i dess omarbetade skick samt hemställde, att genom nådig skrifvelse måtte, jämlikt § 87 mom. 2 regeringsformen, infor dras det nu församlade Kyrkomötets yttrande, huruvida Kyrkomötet godkänner förevarande lagförslag.

Till denna af statsrådets öfriga ledamöter biträdda hemställan täcktes Hans Maj:t Konungen i nåder lämna bifall; och skulle nådig skrifvelse till Kyrkomötet aflåtas af den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet
Erik Ölander.

Bil.

Kungl. Maj:ts nådiga skrifvelse till Kyrkomötet med förslag till lag, innefattande vissa bestämmelser om styrkande af hinderlöshet till äktenskap; gifven Stockholms slott den 16 november 1909.

Under åberopande af bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl Maj:t härmed, jämlikt § 87 mom. 2 regeringsformen, inhämta Kyrkomötets yttrande, huruvida Kyrkomötet godkänner härvid fogade förslag till lag, innefattande vissa bestämmelser om styrkande af hinderlöshet till äktenskap.

Kungl. Maj:t förblifver Kyrkomötet med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Albert Petersson.

Förslag

till

Lag,

innefattande vissa bestämmelser om styrkande af hinderslöshet till äktenskap.

Med upphäfvande af 15 kap. 19 § kyrkolagen samt lagen den 14 oktober 1898, innefattande vissa bestämmelser om styrkande af hinderslöshet till äktenskap, förordnas som följer:

Svensk man eller kvinna, som begär lysning till äktenskap, må styrka sin ledighet att sådant ingå:

genom betyg af vederbörande präst eller församlingsföreståndare här i riket eller af präst inom svensk församling utomlands;

eller, där så ej kan ske, *antingen* genom muntligt eller skriftligt vittnesbörd af minst två svenska eller utländska personer, hvilkas trovärdighet är känd för den präst, hos hvilken lysning begäres, eller vitsordad af Konungens befallningshafvande, kronofogde, länsman, ledamot af magistrat, präst i svensk församling eller svensk beskickning eller konsul, *eller* genom intyg af präst inom utländskt kyrkosamfund, därest Konungen förordnat att af dess prästerskap utfärdade intyg må här i riket gälla.

Huruledes styrkas skall, att intygsgifvare är präst inom utländskt kyrkosamfund, hvarom nu sagts, därom bestämmer Konungen.

Kan sökanden ej på något af nu föreskrifna sätt styrka sin ledighet till äktenskap, äge sökanden genom tillkännagifvande, som tre gånger införes i allmänna tidningarna, kungöra sitt förehafvande, med fullständig uppgift om sitt namn, sin ålder och sin födelseort samt om de orter, där sökanden vistats, så ock med anvisning, hos hvilken församlings präst och inom hvilken tid äktenskapshinder bör anmälas; och skall tiden för sådan anmälan utgöra minst tre månader från det att tillkännagifvandet sista gången införts. Har icke inom sålunda utsatt tid äktenskapshinder hos prästen

anmälts eller eljest blifvit för honom kunnigt, må lysning för sökanden i vanlig ordning utfärdas.

Denna lag skall träda i kraft den _____ ; dock att i fråga om kungörelse, som före nämnda dag i allmänna tidningarna införas, hittills gällande föreskrifter skola lända till efterrättelse.

Till Konungen.

Eders Kungl. Maj:t har i skrifvelse den 16 november 1909 jämlikt § 87 mom. 2 regeringsformen, inhämtat kyrkomötets yttrande, huruvida kyrkomötet godkände följande förslag till

»Lag,

innefattande vissa bestämmelser om styrkande af hinderlöshet till äktenskap.

Med upphäfvande af 15 kap. 19 § kyrkolagen samt lagen den 14 oktober 1898, innefattande vissa bestämmelser om styrkande af hinderlöshet till äktenskap, förordnas som följer:

Svensk man eller kvinna, som begär lysning till äktenskap, må styrka sin ledighet att sådant ingå:

genom betyg af vederbörande präst eller församlingsföreståndare här i riket eller af präst inom svensk församling utomlands;

eller, där så ej kan ske, antingen genom muntligt eller skriftligt vittnesbörd af minst två svenska eller utländska personer, hvilkas trovärdighet är känd för den präst, hos hvilken lysning begäres, eller vitsordad af Konungens befallningshafvande, kronofogde, länsman, ledamot af magistrat, präst i svensk församling eller svensk beskickning eller konsul, eller genom intyg af präst inom utländskt kyrkosamfund, därest Konungen förordnat, att af dess prästerskap utfärdade intyg må här i riket gälla.

Huruledes styrkas skall, att intygsgifvare är präst inom utländskt kyrkosamfund, hvarom nu sagts, därom bestämmer Konungen.

Kan sökanden ej på något af nu föreskrifna sätt styrka sin ledighet till äktenskap, äge sökanden genom tillkännagifvande, som tre gånger införes i allmänna tidningarna, kungöra sitt förehafvande, med fullständig uppgift om sitt namn, sin ålder och sin födelseort samt om de orter, där sökanden vistats, så ock med anvisning, hos hvilken församlingens präst

och inom hvilken tid äktenskapshinder bör anmälas; och skall tiden för sådan anmälan utgöra minst tre månader från det att tillkännagifvandet sista gången införts. Har icke inom sålunda utsatt tid äktenskapshinder hos prästen anmälts eller eljest blifvit för honom kunnigt, må lysning för sökanden i vanlig ordning utfärdas.

Denna lag skall träda i kraft den _____; dock att i fråga om kungörelse, som före nämnda dag i allmänna tidningarna införas, hittills gällande föreskrifter skola lända till efterrättelse.»

Kyrkomötet, som vid granskning af ifrågavarande förslag icke funnit något att däremot erinra, får alltså i underdånighet anmäla, att Kyrkomötet godkänt omförmälda förslag till lag, innefattande vissa bestämmelser om styrkande af hinderlöshet till äktenskap.

Underdånigst

J. A. EKMAN.

A. v. Krusenstjerna.

Stockholm den 26 november 1909.

Utdrag af protokollet öfver justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott fredagen den 15 april 1910.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern LINDMAN,
 Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena grefve TAUBE,
 Statsråden: PETERSSON,
                   HEDERSTIERNA,
                   SWARTZ,
                   grefve HAMILTON,
                   grefve EHRENSVÄRD,
                   MALM,
                   LINDSTRÖM,
                   NYLANDER,
                   VON SYDOW.

Chefen för justitiedepartementet statsrådet Petersson anmälde efter gemensam beredning med chefen för ecklesiastikdepartementet:

kyrkomötets skrifvelse den 26 november 1909, hvari tillkännagifvits, att kyrkomötet godkänt ett af Kungl. Maj:t för kyrkomötet framlagdt förslag till lag, innefattande vissa bestämmelser om styrkande af hinderslöshet till äktenskap.

Föredraganden hemställde, att omförmälda förslag måtte jämlikt § 87 regeringsformen genom nådig proposition föreläggas Riksdagen till antagande.

Till denna af statsrådets öfriga ledamöter biträdda hemställan täcktes Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall; och skulle till Riksdagen aflåtas proposition af den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet

Erik Ölander.